

3. З.Телишевська Л. І., Комишан О. І., Сергєєв С. С. Маркетинговий потенціал у підвищенні прибутковості підприємства. URL: https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_8/company.pdf (дата звернення 12.08.23).
4. Кравченко М. О., Петровська О. М. Конкурентоспроможність підприємства на основі взаємодії маркетингових стратегій. *Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи»*. м. Київ, 20 квітня, 2023 р. URL: <http://confmanagement.kpi.ua> (дата звернення 21.08.23).
5. Мельник В. І., Погрішук О. Б., Ковальчук А. П. Управління збутовою діяльністю підприємства на засадах концепції інноваційного маркетингу. *Наук.-практ. журнал «Економіка та держава»*. 2022. №7. С.40–45. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.7.40.

ОСОБЛИВОСТІ РЕЛОКАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДО ПОЛЬЩІ

Олехніцка А.

*доктор габілітовани, професор,
директор Центру європейських регіональних
та локальних досліджень Варшавського університету*

Князевич А.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри географії і туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Динамічно розвинений ринок бізнес-послуг Польщі, екосистема інновацій, університети, науково-дослідні інститути та глобальні корпорації створюють сприятливі умови для розвитку стартапів та технологій. Релокація українських підприємств до Польщі є одним з найпоширеніших явищ перенесення бізнесу за кордон. Основними особливостями такої релокації є повне підпорядкування законодавству іншої країни, необхідність реєстрації нового суб'єкту господарювання в правовому полі Польщі, зміна податкової резиденції, вихід на нові ринки та відмінність бізнес-культури.

Субіндекс українських компаній WIG-Ukraine [2] присутній на Варшавській фондовій біржі з 2011 року. За останні два роки він набрав майже 64 відсотки. У 2021 році субіндекс українських компаній WIG-Ukraine став рекордним за реєстрацією компаній з іноземним капіталом у Польщі. Загалом їх зареєстровано майже 10,5 тис. Україна та Білорусь посідають перші дві позиції в цьому рейтингу. За даними Центрального центру економічної інформації в Польщі, понад 4,6 тис. компаній, а лише у січні 2022 року було 108 компаній.

Форми та реєстрація підприємницької діяльності в Польщі мають ряд особливостей. У процесі релокації суб'єкти господарювання можуть обрати з багатьох форм ведення діяльності в Польщі: індивідуальне підприємництво (самозайнятість), товариство, господарське товариство, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, повне товариство, партнерське

товариство, командитне товариство, командитно-акційне товариство, спільна підприємницька діяльність, європейська компанія, філія компанії, представництво.

За податкову систему в Польщі відповідають два типи органів влади [1]:

1. Уряд: СІТ – 19 %; РІТ – 12%/32%; VАТ – 23 % / 8 % / 5 % / 0 %; єдиний податок – 19 %; акциз; податок з цивільно-правових угод.

2. Місцеве самоврядування: податок на нерухомість; податок на транспортні засоби.

Щодо особливостей працевлаштування працівників, польський ринок праці пропонує гнучкі форми зайнятості, такі як трудовий договір, договір-доручення, договір підряду та договір В2В. Мінімальна заробітна плата в Польщі у 2022 році становила 3010 злотих брутто (659 євро), загальна вартість найму працівника за договором з мінімальною заробітною платою складала 3626,46 злотих (793,9 євро). Відсоткова частка витрат, не пов'язаних із заробітною платою (страхування), у загальній вартості найму працівника 18,3 % в Польщі та 25,1% в загальному по Євросоюзу [1].

Щодо питання працевлаштування біженців з України, працювати в Польщі можуть громадяни України, які легально перебувають на території Польщі та мають дійсний дозвіл на перебування або легально прибули на територію Польщі в період з 24 лютого 2022 року з території України та заявляють про намір залишитися в Польщі. Громадяни України можуть бути прийняті на роботу на підставі трудового договору або договору доручення.

Механізми залучення інвесторів, до яких також можна віднести релоковані українські підприємства, досить розвинені у Польщі. Так, в кожному воєвудстві працює потужна мережа інноваційної інфраструктури як система підтримки прийняття рішень щодо провадження підприємницької діяльності, її релокації та масштабування.

Релокованим фірмам пропонується широкий спектр інвестиційних стимулів для підприємців:

1. Польська інвестиційна зона (звільнення від податку на прибуток).
2. Державні гранти у сфері інтелектуальної власності (зайнятість, інвестиції).
3. Податковий кредит на НДДКР.
4. ІР Вох пільгова ставка РІТ / СІТ.
5. Звільнення від податку на нерухомість.
6. Допомога в рамках Європейських фондів.

Польща довгий час працює в напрямку залучення інвесторів до провадження діяльності на її території та активно реалізує цей механізм шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату та формування відповідної екосистеми інновацій. Високі темпи економічного розвитку, численні інститути підтримки бізнесу та розвинена транспортна інфраструктура виконують стимулюючі функції для притягнення бізнесу різної величини та напрямів діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Doing business in Małopolska: przewodnik dla inwestorów. *Krakowski Park Technologiczny*. 2022. URL: <https://www.kpt.krakow.pl/>

2. WIG-UKRAINE. Bankier.pl. Serwis finansowo-biznesowy. URL: <https://www.bankier.pl/inwestowanie/profile/quote.html?symbol=WIG-UKRAIN>
3. Князевич А. О. Організаційно-правові основи регулювання процесів релокації українських підприємств в умовах війни. *Економіка та держава*. 2022. № 8. С. 9–14. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ

Погріщук Б. В.

*доктор економічних наук, професор
Вінницького навчально-наукового інституту економіки
Західноукраїнського національного університету*

Мазур В. В.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Західноукраїнського національного університету*

Еколого-орієнтованого управління реалізується через встановлення мети, постановку завдань, організацію діяльності з урахуванням екологічної компоненти, планування та контроль. Діяльність щодо планування та контролю має здійснюватися за визначеними показниками діяльності підприємства та аналізуватись з метою виявлення змін та вжиття необхідних заходів. Основне завдання при регулюванні еколого-орієнтованого управління це підтримка основних екологічних показників роботи підприємства та досягнення їх запланованого рівня. В зв'язку з цим необхідно застосовувати різні прийоми регулювання еколого-орієнтованого управління, тобто зменшення негативного впливу навколишнього середовища та з середини самого підприємства, досягнення запланованих параметрів, навіть при їх негативній зміні або зменшення динаміки зміни, забезпечення їх виходу на необхідний рівень. Це дасть можливість уникнути негативних непередбачуваних ситуацій та зменшити екологічні ризики [1].

Впровадження екологічного менеджменту переорієнтовує систему управління підприємства, незалежно від галузі, розмірів і стратегічних пріоритетів на реалізацію соціально відповідальної й екологічно орієнтованої виробничо-господарської діяльності. Тому організація управління на засадах екологізації підприємництва повинна розглядатися з позицій отримання економічних переваг як у коротко-, так і у довгостроковому періодах [2].

Забезпечення ефективного еколого-орієнтованого управління, потребує урахування ситуації, в якій перебуває об'єкт й визначення рівня впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на його функціонування. Так, напрямком розвитку господарської діяльності, що базується на впровадженні екологічних методів є забезпечення розширене відтворення ресурсного потенціалу шляхом створення стійких еколого-економічних систем, раціонального залучення й використання усіх видів ресурсів, у тому числі: природних, трудових, матеріальних та ін.